

Mening inde paa en god Vej. For at det kan ske, er der imidlertid mange Hensyn at tage. Man maa søge at give enhver sit og forstaa, at det gælder om ikke at komme ind paa Rethaveri. En af de Opgaver, som ligger for denne Kommission, er at indrømme Hjemmene, hvad Hjemmenes er, men ogsaa at indrømme Skolen, hvad Skolens er. Det er blevet sagt, at alle de, der staaar i Skolens Tjeneste, blot staaar i en tjenende Stilling. Jeg vil selvfølgelig indrømme, at jeg i høj Grad føler, at vi maa staa som tjenende. Men jeg var dog glad ved at høre, at det kom frem fra anden Side, at det ikke var rigtigt at se paa Skolen som blot tjenende. Nu om Stunder maa man jo ikke en Gang tale om Tjenestepiger mere, nu hedder de Husassistenter; men samtidig holder man paa, at Lærere og Præster er Tjenere. Hvis en Mand kom ind i min Skole og sagde: „De er bare Tjener for os“, saa vil jeg have Lov til at protestere derimod; men paa den anden Side er jeg villig til at indrømme, at vi er Hjemmenes Medarbejdere i Opdragelsens Tjeneste. Jeg vil indrømme Hjemmene, hvad Hjemmenes er. De sender deres Børn, deres dyreste Eje, fra sig ind til Skolen, og det er Skolens Opgave at tage godt imod dem, saa der kommer et godt Resultat ud af Arbejdet og det Maal kan naas, som skal være fælles for Skolens og Hjemmenes Arbejde, at skabe en virkelig god Opdragelse for hele vort Folk.

Jeg har noteret med Tilfredshed, at Folkeskolen er kommet i Forgrunden. Det, tror jeg, er et af de gode Resultater af denne Debat, at man har faaet den Sag klaret. Men det ærede 2det Medlem for Hovedstaden (K. M. Klausen) sagde, at det var Skolens Opgave at sørge for Børnene baade aandeligt og materielt. Det tror jeg ikke er Skolens Opgave; det har aldrig været Skolens Opgave. Vi maa ogsaa i den Retning dele Ansvaret og lægge det der, hvor det er. Vi skal ikke tage Ansvaret bort fra Forældrene. Det er deres Opgave at sørge for Føde og Klæder, sørge for, at Børnene møder ordentlig paaklædte og renvaskede. Hvis Forældrene af en eller anden Grund ikke kan magte den Opgave, maa det være andre Institutioner, der tager den op; det kan ikke uden videre væltes over paa Skolen at sørge for Børnene 7 Aar igennem aandeligt og materielt. Jeg vil gerne være med til at sætte disse forskellige Ting paa deres rette Plads. Det tror jeg,

vi maa; hvis der skal være godt Samarbejde, maa vi tale ud om det.

Her er ikke kommet mange nye Tanker frem. Det er gamle Skoletanker, der er kommet frem, og det er gamle Modsatninger, der paa ny stikker Hovedet frem; men der er ogsaa kommet Tilknytninger frem, som man kan være glad ved, og som kunde tyde paa, at det var muligt at komme til en Forstaaelse og faa skabt en Skolereform til Gavn for hele Samfundet. Der er forskellige Ting, som i særlig Grad skiller, og det var en af disse Ting, jeg ogsaa gerne vilde omtale. Jeg er overbevist om, at det har sin Betydning, at Kundskabsmeddelelsen bliver saa fyldig som muligt i Skolen, men jeg vilde ved denne Lejlighed gerne have Lov til at sige, at Kundskabsmeddelelsen skal tages i Opdragelsens Tjeneste. Der kom en Udtalelse fra det ærede 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen), som jeg var glad for, og som jeg i og for sig ogsaa var enig med det ærede Medlem i. Det var virkelig rigtigt, at vi skulde have til Formaal at kunne lade Børnene gaa ud af Skolen med saadanne Kundskaber, at de var dygtiggjorte til Livet, og at vi ikke maatte lade os nøje med at have en Opdragelse som en Slags Hjertedannelse for Øje. Jeg har den Opfattelse, at vi i vort Skoleliv let kommer til at falde i en af de to Vejgrøfter, som der altid er Tale om her. Vi kan komme til at staa saaledes, at det blot bliver os om at proppe Børnene med Kundskaber; men saa bliver det hele let noget tomt, naar man staaar og fortæller Børnene en hel Del, men ikke gør sig klart, om Børnene ogsaa rigtig faar fat paa det. Jeg har altid i min Skole bestræbt mig for, at Børnene kunde komme til at gaa ud af Skolen med en vis Fond af Kundskaber, som de har faaet virkelig fat paa og forstaaet; og det har til været mig en Sorg, at jeg ikke har kunnet naa mere, end jeg har kunnet, og at Børnenes Kundskabsfond ikke var større, end den var; thi det har den allerstørste Betydning i Livet, at de staaar dygtiggjorte til at tage et Arbejde op.

Jeg er fuldt ud enig med det ærede Medlem (Vilhelm Rasmussen) i, at det maa vi have for Øje; derimod var der en Udtalelse af det ærede Medlem, som jeg ikke var enig med ham i. Jeg var fuldt ud enig med ham i Halvdelen, nemlig at man skulde give Forældrene saa stor Indflydelse som muligt paa Skoleomraadet med Hensyn til Styrelsen af Skolerne. Men saa talte det ærede